

Annette Lindell

Kommunstyrelsen

Ingående av överenskommelse och antagande av handlingsplan och medborgarlöften avseende trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete 2023–2026

Ärende

För att få god effekt bör det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet bedrivas med systematik. Arbetet bör följa en process där det återkommande görs kartläggningar av brott och trygghet, orsaksanalyser, handlingsplaner, uppföljningar/utvärderingar samt bedömningar av hur arbetet ska utvecklas.

Detta arbetssätt är signifikativt för de samverkansavtal/överenskommelser som Danderyds kommun gör med lokalpolisområde Södra Roslagen där man planerar för framtida samverkan i det förebyggande arbetet mot brott och för trygghet.

Den senaste överenskommelse med polis beträffande samverkan och förebyggande arbete mot brott och för trygghet löpte på två år och löper ut den 31 december 2022. Överenskommelsen behöver därför förnyas.

Överenskommelsen ”Samverkansöverenskommelse beträffande förebyggande arbete för trygghet och mot brott, 2023–2026” är ett dokument som beskriver den övergripande strukturen för samverkan. Planerade åtgärder beskrivs i två bilagor till överenskommelsen:

- 1) *”Handlingsplan för samverkan i det förebyggande arbetet för trygghet och mot brott 2023–2026, Lokalpolisområde Södra Roslagen och Danderyds Kommun”* (Handlingsplanen)
- 2) *”Lokalpolisområde Södra Roslagen (LPO SR) och Danderyds kommuns medborgarlöften 2023–2026”* (Medborgarlöften)

Underlagen till handlingsplanen och medborgarlöftena utgörs av två dokument *”Utvärdering av Handlingsplan 2021–2022 (KS 2002/0539), Samverkan i det lokala förebyggande arbetet för trygghet och mot brott, Danderyds Kommun och Lokalpolisområde Södra Roslagen”* (Utvärderingen) samt *”Lägesbild 2022, Brotts och Trygghet i Danderyd, Lokalpolisområde Södra Roslagen, Danderyds Kommun”* (Lägesbilden)

Annette Lindell

Alla dokument är framtagna i samverkan med Lokalpolisområde Södra Roslagen.

Kommunens samtliga förvaltningar har deltagit i utformningen av Lägesbilden, Utvärderingen, Handlingsplanen och Medborgarlöftena. Trygg i Danderyd, kommunens brottsförebyggande råd har också tagit del av dokumenten.

Trygg i Danderyd råder kommunstyrelsen att anta Handlingsplanen och Medborgarlöftena och avstår i övrigt att lämna kommentarer och synpunkter.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen noterar informationen och lägger ”Utvärdering av tidigare handlingsplan 2021–2022” och ”Gemensam lokal lägesbild 2022” till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen fastställer ”Samverkansöverenskommelse beträffande förebyggande arbete för trygghet och mot brott 2023–2026”, ”Handlingsplan för samverkan gällande förebyggande arbete för trygghet och mot brott 2023–2026” samt ”Medborgarlöften för Danderyds kommun 2023–2026”.

Bakgrund

Arbetsättet med överenskommelser kring brottsförebyggande arbete mellan kommuner och lokalpolisområden är väletablerat nationellt såväl som lokalt. Danderyds kommun har under åren ingått sådana överenskommelser vid tre tillfällen. Även innan dess gjordes överenskommelser i liknande former.

Samverkansöverenskommelsen föreskriver att polismyndigheten och Danderyds kommun ska **samverka** för att uppnå gemensamma mål genom att planera och genomföra åtgärder. Samverkan avser det arbete som i huvudsak fokuserar på att **förebygga** brott och öka/bibehålla trygghet.

Lägesbilden är en sammanställning av brott och trygghet i Danderyds kommun och innehåller även kortfattade analyser av orsaker till brott. Den belyser negativa faktorer som påverkar brott och trygghet men även faktorer som bidrar till en positiv utveckling som kan förstärkas för öka tryggheten och minska brott (det salutogena perspektivet).

Goda exempel som kan lyftas fram är att samverkan och samordning mellan kommunen och polisen och andra externa aktörer bidragit till ökad trygghet för barn och unga. Här kan nämnas att polis, fältare/ungdomskoordinatorer, väktare med flera uppmärksammat och ingripit vid situationer vid otrygga fester och skolavslutningar, hanterat konflikter, förhindrat att minderåriga berusar sig, skadar sig i trafiken och att de inte utsätts för rån. Genom samverkan har man upptäckt brott och förhindrat skador då barn, unga och

Annette Lindell

unga vuxna utan lov tagit sig tillträde till olika platser som inneburit risker vad gäller liv och hälsa. Detta arbete kommer fortgå på liknande sätt och förutses fortsätta ge dessa effekter.

Långsiktigt överlappar dessa problembilder med lägesbilden och strategin vad gäller alkohol, narkotika, tobak, dopning och spel (till vilken handlingsplanen mot brott och för trygghet refererar). Inom ramen för det arbetet förväntas alkoholkonsumtionen fortsätta sjunka på lång sikt liksom att narkotikakonsumtion och tobakskonsumtion kommer att sjunka. Det arbetet förväntas leda till att Danderyds ungdomar mår bättre.

För att uppnå resultat behövs uthållighet även om det uppstår tillfälliga bakslag. Många gånger kan det ta 5–10 år innan det med säkerhet kan fastställas att en förändring verkligen är en bestående förändring.

Kommunledningskontorets yttrande

Erfarenheter av tidigare samverkan med polisen i frågorna är goda. Förhoppningen är att genomförandet av handlingsplan 2023–2026 kommer innebära tydliga positiva effekter på trygghet och minska förekomsten av brott i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

De åtgärder som föreslås förväntas ske inom fastlagda budgetramar inkluderat budget för trygghetsinsatsningen.

Förhoppningen är att Danderyds kommun utöver de positiva effekter på människors livssituation, utveckling, trygghet, säkerhet och välmående som åtgärderna förväntas leda till ska kunna visa på ekonomisk lönsamhet både för kommunen och samhället i och med att brott förhindras och tryggheten främjas. Det finns flera exempel på hur tidiga förebyggande insatser ger stora ekonomiska vinster. Dessa vinster uppnås dock ofta långt senare än insatserna. I många fall kan effekter mätas först 3–10 år efter att insatsen genomförts.

I en rapport från Brottsförebyggande Rådet¹ beskrivs olika sätt att beräkna kostnader för brott. Där nämns förutom intangibla kostnader såsom lidande och ohälsa bland andra;

- Direkta och indirekta kostnaderna orsakade av brott. Det kan till exempel vara sjukvård eller annan omsorg såsom socialt stöd eller stödinsatser i skolan, arbetsbortfall, reparation eller klottersanering.
- Kostnader för samhällets respons på brottslighet. I den här kategorin ingår kostnader för det straffrättsliga systemet: polis, åklagare, domare, fängelser och andra kriminalvårdande institutioner.
- Kostnader till följd av förväntad brottslighet, beteenden för att undvika brott, förebyggande åtgärder, försäkringar och säkerhetsåtgärder.

Annette Lindell

- Kostnader som förövaren orsakar genom den alternativkostnad som uppkommer genom att denne begår brott eller avtjänar straff i stället för att arbeta.

Bland de skattningar som redovisas i rapporten kan nämnas en svensk kostnadsanalys där slutsatsen var att samhället kan spara 200 000 kronor genom att förebygga en ”mycket måttlig misshandel” och 50 miljoner kronor då en grov misshandel som skapar livslånga funktionshinder kan förhindras. Utfallen kan dock variera markant beroende på vilken kostnadsekonomisk metod som används.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Patrik Hansson
Administrativ chef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Ingående av överenskommelse och antagande av handlingsplan och medborgarlöften avseende trygghetskapande och brottsförebyggande arbete 2023–2026
2. Samverkansöverenskommelse beträffande förebyggande arbete för trygghet och mot brott, 2023–2026
3. Handlingsplan för samverkan gällande förebyggande arbete för trygghet och mot brott 2023–2026
4. Medborgarlöften för Danderyds kommun 2023–2026
5. Gemensam lokal lägesbild 2022
6. Utvärdering av tidigare handlingsplan 2023–2026
7. Utdrag ur mötesanteckningar från Trygg i Danderyds sammanträde 2022-11-16

Expedieras
Lokalpolisområde Södra Roslagen
Alla förvaltningar
Trygg i Danderyd

ⁱ Ring, J (2017) Kostnader för Brott. Brottsförebyggande Rådet, Rapport 2017/8